

Nr 899

Av herr **Nihlfors m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 106, med förslag rörande de värnpliktigas utbildning m. m.*

(Lika lydande med motion nr 730 i Första kammaren)

I proposition nr 106 föreslås nya grunder för värnpliktsutbildningen. Bl. a. framläggs förslag om en ökad differentiering av såväl grundutbildning som repetitionsutbildning inom och mellan försvarsgrenarna. Dessutom föreslås en decentralisering av beslutanderätten i vissa ärenden om befrielse från och anstånd med värnpliktstjänstgöring.

De framlagda förslagen beträffande värnpliktsutbildningen syftar till att bibringa det värnpliktiga befälet god förmåga att leda trupp samt att göra krigsorganisationen i dess helhet användbar omedelbart vid mobilisering. Förslagen synes i stort komma att få den här avsedda verkan.

Med utgångspunkt i att behovet av utbildningstid växlar mellan olika grupper av värnpliktiga föreslås en ökad differentiering av grundutbildningen, vilket resulterar i att utbildningstiden för somliga grupper värnpliktiga blir kortare än nu, för andra längre och för en del oförändrad. Vidare föreslås repetitionsutbildningen bli omorganiserad i syfte att utvinna flera men kortare övningar utan att den sammanlagda utbildningstiden därför behöver bli förlängd. Det nya utbildningssystemet medför bl. a., att antalet in- och utryckningsdagar ökar med drygt 100 000.

Utan att ifrågasätta det ändamålsenliga i det föreslagna systemet vill vi ändå starkt betona nödvändigheten av att erforderliga resurser ställs till krigsmaktens förfogande, om förslagen skall kunna realiseras. Utan tvivel kommer det ökade antalet in- och utryckningsdagar att medföra stor belastning på krigsorganisationen, som redan nu till följd av de många vakanserna på personalsidan är hårt ansträngd. De nu föreslagna ofta återkommande repetitionsövningarna kräver dessutom ökad tillgång på undervisande befäl och annan militär personal. Det bör i detta sammanhang också framhållas, att det nya systemet för repetitionsutbildning enligt förslaget skall ta sin början redan hösten 1966, vilket ställer ytterligare krav på snabb omställning inom krigsmakten. Med hänsyn härtill och till de påfrestningar på krigsorganisationen som hela reformen av värnpliktsutbildningen otvivelaktigt medför förutsätter vi att Kungl. Maj:t har sin uppmärksamhet riktad på arbetsförhållandena och de personella tillgångarna inom försvarets utbildnings- och förvaltningsorganisation samt vid behov före-

lägger riksdagen förslag om förstärkningar eller andra förbättrande åtgärder i här avsett syfte.

Värnpliktnämnden

Departementschefen föreslår att som ett nytt fristående organ inrättas en särskild nämnd, värnpliktsnämnden, med uppgift att fungera som bevärsinstans i anstånds- och befrielseärenden. Nämnden, vars beslut inte skall kunna överklagas, skall enligt förslaget bestå av tre ledamöter jämte ersättare till det antal som bestäms av Kungl. Maj:t.

Nämndens sammansättning har varit föremål för viss kritik vid remissbehandlingen av förslaget. I likhet med vad överbefälhavaren och arbetsmarknadsstyrelsen föreslagit förordar vi en utökning av antalet ledamöter i nämnden i syfte att uppnå en allsidig prövning av ärendena. För att såväl de militära som de arbetsmarknadsmässiga aspekterna skall kunna göra sig gällande i nämnden föreslår vi, att antalet ledamöter skall utgöra fem, av vilka en bör utses på förslag av överbefälhavaren och en på förslag av arbetsmarknadsstyrelsen. Det torde vidare kunna övervägas att låta företrädare för försvarsstabens personalvårdsbyrå ingå i nämnden.

En utökning av antalet ledamöter i nämnden synes oss också motiverad med hänsyn till reglerna om beslutförhet m. m. enligt föreslagen lydelse av § 30 i förslaget till lag om ändring i värnpliktslagen.

Med hänvisning till vad sålunda anförts hemställer vi,

att riksdagen vid sin behandling av proposition nr 106 måtte

1. besluta fastställa antalet ledamöter i den s. k. värnpliktsnämnden till fem, av vilka en skall utses på förslag av överbefälhavaren och en på förslag av arbetsmarknadsstyrelsen; samt

2. uppdraga åt vederbörande utskott att i anledning av det under punkt 1 framförda yrkandet utarbeta erforderlig lagtext.

Stockholm den 26 april 1966

Folke Nihlfors (fp)

Elias Jönsson (fp)
i Ingemarsgården

Viking Werbro (fp)
